

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. IV. Qualis admittenda sit prædefinitio actuum bonorum liberorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

sed non aliter, quàm sequenti rescripto: *Non intendisse R. P. Claudium hoc suo decreto decernere, DEUM sua voluntate prædeterminasse, vel prædefinivisse aliquod nostrum opus bonum independentè à cooperatione libera nostræ voluntatis: neque etiam, quòd in gratia efficaci sit aliqua entitas realis, aut aliquis modus physicus in actu primo, qui non sit in gratia sufficiente: sed hoc tantum, quòd fuerit speciale beneficium DEI, dedisse uni, v. g. Petro, ex proposito boni in eo faciendi, gratiam eo tempore, & loco, quo scientià conditionalium præcivit, illum eà gratià bene usurum. Quòd beneficium non contulit alteri, v. g. Joanni, cui dedit gratiam eo tempore, & loco, quo præcivit, illum sua culpa eà non usurum.*

655. Resp. igitur 2. affectum, quamvis limitatum, esse tamen specialem prorsus benevolentiam; nam utique specialis benevolentia est, quòd DEUS det auxilia, prævisa cum consensu, & salute hominis; cum liberrimè dare possit alia, prævisa cum dissensu, & interitu. 2. Et si omittatur, DEUM, si hæc media inefficacia videret, daturum alia; non propterea admitti debet, quòd daret alia, & alia in infinitum, sed intra suos limites, quòd admittere possumus: & sic satisfit decreto P. Claudii, junctà præsertim declaratione P. Mutii, quæ rationem specialis beneficii potissimum ponit in collatione auxilii, prævisi ut congrui: satisfit etiam S. Augustino, qui, ne contradicat dictis suis citatis num. 450, non potest alibi exigere affectum DEI omnino illimitatum.

Ubi etiam noto, verba illa in decreto P. Claudii *ex efficaci DEI proposito, atque intentione efficiendi certissime in nobis boni*, significare tantum affectum, seu prædefinitionem, subsequentem scientiam mediam, & non antecedentem; tum quia P. Mutius ita declaravit; tum quia P. Claudius expressè præmisit ea verba: *posità scientià conditionalium*; adeoque significare tantum affectum, seu prædefinitionem impedibilem: & quidem in individuo per dissensum auxilio collato præstitum: in specie autem, (hoc est, ut neque daretur aliud simile decretum, vel etiam plura, quæ conferrent plura auxilia) saltem per plures dissensus prævisos.

656. Ob. 2. Ex nostra sententia sequeretur, quòd detur ex parte hominis causa prædestinationis, vel quòd hæc ipsa sit in ejus potestate: sed hoc est contra communem Theologiam, & videtur accedere ad errorem Massiliensium: ergo, prob. maj. In hominis potestate est uti, vel non uti his auxiliis, adeoque facere, ut sint efficacia, & ipse prædestinatus: ergo. Resp. neg. maj. prædestinatio enim stat præcipuè in speciali illa benevolentia DEI, vi cujus dat potius auxilia, prævisa congrua, quàm incongrua: cujus benevolentia ratio nulla datur ex parte hominis, qui nihil potest ponere, quòd DEUM per modum causæ moralis determinet ad illum benevolum affectum, & dationem potius istorum auxiliorum, quàm aliorum; hoc enim, supposità quavis scientià mediâ, est DEO liberrimum.

Nos autem tantum possumus facere, ut ex illo speciali affectu possint conferri hæc potius, quàm alia auxilia; quia est in nostra potestate, ut DEUS videat ista auxilia conjungenda cum consensu, &, ut DEUS nos possit per illa præ-

destinare: si enim non consentiremus, non posset DEUS ea auxilia per decretum prædefinitionis conferre, ut patet. Quando autem aliqui, citati ab Haunoldo, videntur admittere, quòd prædestinatio aliquo modo sit in nostra potestate, plus dicere non volunt, quàm quòd modo diximus.

ARTICULUS IV.

Qualis admittenda sit Prædefinitio actuum bonorum liberorum.

657. **V**aria à variis adstruitur. Prima dicitur *Prædefinitio Thomistica*, quæ aliud non est, quàm decretum DEI, absolute prædeterminativum ad actum bonum, sic tendens: *Volo hunc actum bonum: & hinc volo dare Petro prædeterminationem, intrinsecè, & metaphysicè connexam cum eo actu.* Hoc decretum, objective etiam absolutum, impugnatur, ut objective conditionatum à n. 424. nam si tollit libertatem decretum objective conditionatum, æquè saltem eandem tollit decretum objective absolutum, præsertim, cum hoc inferat absolute prædeterminationem impossibilem cum libertate, ut facile patebit expendenti. Quare de hac prædefinitione plura dicere supersedeo.

658. Secunda est *Prædefinitio Scotistica*. Hæc à Schola Subtili vocatur aliquando *Decretum Sympathicum*, sapius autem *Concomitans*, aut *Con-determinans*. Quamvis autem aliqui Scotistæ apud P. Thyrsium tom. 1. *selectarum disp. 11. sect. 12. num. 99.* dicant, suum decretum esse consequens actum liberum creaturæ; cum, ut ait Montepilosus, ideo DEUS ab æterno decernat actum; quia voluntas nostra in tempore se liberè ad eum determinat (qui Authores re ipsa nobiscum conveniunt) Maltrius tamen (quem sequuntur alii) in 1. *sententiarum disp. 3. q. 3. a. 8. n. 167.* negat, decretum esse consequens, atque, esse concomitans, quamvis articulo cit. num. 179. admitrat, quòd DEUS ex sua lege (scilicet statuente, libertatem creaturis conferre) teneatur se accommodare causis secundis liberis, & quòd, ut salvetur libertas creata, non debeat nostra voluntas concordare cum Divina; sed è contra Divina debeat concordare cum nostra, sese illi accommodando in decernendo, ut dicatur velle conformiter nostræ voluntati. Hæc autem planè videntur insinuare, decretum DEI suo modo pendere à libertate creata, & hanc subsequi, adeoque decretum DEI esse subsequens, non concomitans.

659. Quidquid tamen de hoc sit, Maltrius, & ei adherentes Scotistæ, volunt suum decretum, quo DEUS vult cum creatura agere, vel actum prædefinit, esse intrinsecè efficax: non tamen antecedens, ne tollatur libertas: nec consequens, ne admittatur scientia media: sed concomitans, aut condeterminans. Unde immediate liberè, tam DEUS, quàm creatura, simul eligunt, aut determinat ad eundem actum liberum. Verum in primis non video, quomodo hac ratione DEUS magis sit primum liberum, aut determinans, in ordine ad hunc actum, quàm in nostra

nostra sententia; nam non prius determinat in hoc systemate DEUS, quam creatura, nec est prius liberum: unde non videtur hoc decretum servire ad finem, à suis authoribus intentum. Ad summum salvatur, quòd DEUS etiam sit immediatum liberum: at hoc non videtur ita æstimabile: imò nec possibile in DEO, præsertim respectu peccati.

660. Dico 1. Hæc prædefinitio, vel hoc decretum concomitans, non datur. ita Thomistæ, & Nostri, quamvis ex diversis principiis. Prob. Hoc decretum non esset in potestate voluntatis creatæ, simulque esset intrinsecè efficax: ergo esset impedimentum inaufertibile oppositi: ergo tolleretur libertatem. ant. est doctrina Mastrii, qui negat, decretum esse consequens: & sanè consequens dici non potest, nisi admissa, quam Mastrius negat, scientiâ mediâ, ut patet consideranti: prima & secunda consequentia inferuntur ex intrinseca efficacia decreti, atque ex eo, quòd libertas in actu primo excludat omne impedimentum essentialiale, & inaufertibile cujuscunque extremi.

661. Nec dicas, impedimentum hoc non esse antecedens; nam videtur hoc decretum plius quam sufficienter antecedens; cum antecedat actum secundum liberum, eumque inferat: imò omnipotentiam Divinam reddat applicatam, conferat actum primum proximum &c.

Sed dato, & non concesso, quòd non sit antecedens, saltem est aliquid simultaneum, à creatura inaufertibile, & essentialiter impossibile cum altero libertatis extremo: ergo creatura non habet potentiam expeditam ad alterum extremum; non enim habet eam in sensu composito, ut patet: nec in diviso; quia hunc pro libitu habere non potest. Rursus: si hoc decretum esset saltem actus aliquis DEI liber, & ita simultaneus, ut sine ipso actus liber creaturæ dari non possit: atqui, quando actus aliquis simultaneus, sine quo alter dari non potest, non est mihi liber, neque liber est ipse actus alter: ergo, maj. est innegabilis, min. prob. Qui non potest movere unam rotam in horologio, nec potest movere alias: qui in balance non potest elevare unam, neque potest deprimere lancem alteram &c: ergo.

662. Prob. conclusio 2. Implicat, duo principia libera circa eundem actum immediatam libertatem exercere: ergo implicat decretum, quo DEUS immediatè liberè eligit, vel decernat actum, quem etiam creatura immediatè liberè eligit, conf. patet. ant. prob. Electio immediatè, & plenè libera, præsertim digna DEO, supponit in eligente privativè potestatem eligendi, vel determinandi: sed hæc non potest dari penes duos: ergo, prob. maj. Qui non habet privativè potestatem determinandi, sed tantum cum alio, potest ab hoc impediri: ergo non est plenè liber; quia debet suo modo expectare determinationem alterius, & huic attemperare suam actionem: vel si hoc non debet, aut si impediri non potest, eo ipso habet privativè dictam potestatem eligendi, min. est clara: quia non potest uterque privativè liberè disponere; nam sic quilibet alterum excluderet: ergo.

663. Confir. 1. Sententia adversariorum infirmam reddit demonstrationem unitatis DEI,

quam Theologi cum magno Athanasio communiter afferunt, quàmque attulimus num. 134. & stat in eo, quòd duo Dii non possent circa gubernationem ejusdem universi esse perfectissimè liberi; consequenter, si plures gubernatores forent, ab invicem penderent; cum videatur lumen naturæ ostendere, quòd non possit una voluntas, reliter distincta ab altera, inevitabiliter esse determinata ad volendum, quod vult altera, quin aliquo modo ab ista pendeat, eique subordinetur: hoc tamen contingeret in sententia adversa, in qua DEUS esset ita determinatus ad volendum, quod vult creatura.

Neque dicas cum Mastrio, DEUM ex liberalitate sua liberè se ad hoc obligasse, dum creaturæ concessit libertatem; nam, licet per hoc explicetur, DEUM esse antecedenter, & mediatè liberum, ad actum creaturæ: non tamen per hoc ostenditur libertas immediata in actu, quam tamen adversarii DEO attribuendam contendunt. Patet hoc in millenis exemplis: e. g. dum liber sum ad promittendum, sum etiam liber ad solvendum; at, facta promissione, non amplius sum immediatè moraliter liber ad non solvendum.

Confir. 2. Est inexplicabile, quomodo electio DEI semper coincidat cum electione libera creaturæ; nisi id fiat per aliquam sympathiam necessariam: quo casu electio DEI non esset libera. Et quamvis fors non omnino casu id fieret; quia DEUS in complexo ex sua voluntate, eminenter continente libertatem creatam, & decreto constituendi creaturam liberam (ut quidam adversarii volunt) videre potest, se semper determinaturum id, quod creatura determinat; tamen cæco modo, adeoque nec liberè, determinaret hoc potius, quàm oppositum, si non prævideat per scientiam mediâ, quid creatura sit determinatura; nam in sua voluntate, & decreto constituendi creaturam liberam, non potest videre creaturam ad hoc potius, quàm ad aliud se determinaturam; quia est indifferens, uti & ipsa libertas creata in actu primo, adeò, ut nec in ista unum præ altero possit videri.

Confirm. 3. Si supponitur, hoc decretum compleri per complementum extrinsecum, deberet hoc esse ipse actus futurus: ergo deberet iste in se ipso videri per scientiam mediâ; nam in altero hujus decreti constitutivo, scilicet in voluntate DEI, prorsus indifferente, utique videri non posset. Equidem Mastrius hoc non vult; sed sanè aliud assignare complementum non potest; non enim dicet, id complementum esse aliquid antecedens actum; cum enim deberet id necessariò esse connexum cum actu secundo, esset aliqua prædeterminatio physica Thomistarum, quam Scotistæ nolunt. Si autem decretum, ut in nostris principiis, est adæquatè intrinsecum, sic arguo. Vel DEUS per hoc decretum decerneret actionem creaturæ, atque ab eo determinaretur ad eam cum creatura ponendam: & tunc decretum actionem creaturæ præcederet, adeoque esset prius naturâ, quod Scotistæ iterum nolunt: vel DEUS non ita determinaretur à suo decreto ad ponendam actionem creatam cum causâ creata, neque hoc decerneret: & tunc nequit intelligi, quid hoc de-

cretum decernat, aut velit, & quid in eo videri possit.

664. Prob. conclusio. 3. Juxta hanc sententiam DEUS deberet etiam liberè condeterminare ad peccatum, & quidem per decretum efficax, à nobis inimpedibile, ex num. 661. sed hoc non congruit sanctitati Divinæ, & difficulter explicatur, quomodo DEUS non sit æquè auctor peccati, ac creatura: ergo. Retorquet quidem Maftrius argumentum in concursu simultaneo, sed malè; nam si loquitur, ut debet, de concursu in actu secundo, hunc DEUS nullatenus vult, sed tantum permittit, ut à se invito ratione physici influxus habeatur, & à creatura quasi rapiatur: sic enim loquitur S. Anselmus tom. 3. de casu diaboli c. 28. dicens: *Nempe non solum hoc habet aliquis à DEO, quod DEUS sponte dat, sed etiam, quod injustè rapit, DEO permittente.* Confirm. Hæc efficax determinatio planè non videtur posse stare cum sincera intentione actus boni, quem tamen sincere intendit DEUS, conferendo actum primum: ergo.

665. Tertia est *Prædestinatio nixa motivis moraliter infallibilibus*, quam aliqui defendunt cum Francisco Aravio Episcopo Segoviensi, de quo vide Theodorum Eleutherium *Histor. de auxiliis* l. 2. c. 22. Granado, & Ruiz. Sumi autem possunt motiva illa, vel ex necessitate vaga in cumulo auxiliorum, de qua num. 640. vel ex vehementia vocationis, vi cujus DEUS dicitur compellere rebelles etiam voluntates: vel ex complexo illustrationum, & circumstantiarum, genio, & indoli hominis vocati congruentissimarum, adeoque moralem necessitatem consentiendi afferentium: quam moralem necessitatem, utpote veritatem necessariam, ut ajunt, potest cognoscere DEUS per scientiam simplicis intelligentiæ, & hac supposita, actum prædefinire: sed contra hos

666. Dico 2. Non datur prædestinatio dicta, motivis moraliter infallibilibus nixa. Prob. Licet sit veritas necessaria, quod auxilia &c. moraliter necessitent, tamen non est veritas necessaria, quod actus sit absolutè, & liberè secuturus; quia necessitas moralis potest absolute vinci ex num. 643. ergo DEUS per scientiam simplicis intelligentiæ de illis auxiliis &c. nondum habet sufficientem notitiam, ut possit actum, tanquam infallibiliter liberè secuturum, prædefinire: sed debet prius habere scientiam mediam: ergo non est possibilis prædestinatio, antecedens scientiam mediam, fundata in illis motivis. Conf. Non experiuntur homines, etiam quando bene agunt, talem moralem necessitatem ad bonum, sed sæpe magnam difficultatem: ergo universaliter non potest fundari prædestinatio in ista morali necessitate.

667. Quarta assignatur *Prædestinatio subsequens scientiam mediam*: & hanc docent nostri communissimè. Hæc aliud non est, quam decretum effectivè efficax, & intentivum alicujus actus boni, supposita scientiâ mediâ, à DEO elicito. Dico itaque 3. cum communissima Nostrorum. Datur prædestinatio hæc, consequens scientiam mediam. Probatur. In primis ex allatis rationibus habetur, quod alia prædestinatio dari non possit: ergo ista debet admitti. Deinde ista sola non obest libertati creaturæ, utpote im-

pedibilis ratione scientiæ mediæ: nec aliud inconveniens secum trahit, quia tantum datur ad actus bonos, non ad malos &c.

Nec dicas, posse negari, quod detur aliqua prædestinatio; nam, hoc jam probavimus num. 606. & iterum probatur ex Scripturis, & Patribus, qui, prædestinationem dari, apertissime tradunt, quæ sæpe est eadem cum prædefinitione, vel hanc secum trahit. Sic dicitur ad Ephes. 2. v. 10. *Creati in Christo Jesu in operibus bonis, quæ preparavit DEUS, ut in illis ambulemus.* in quæ verba S. Augustinus de prædestinat. SS. c. 10. *Creati in Christo Jesu in operibus bonis: gratia est: quod autem sequitur: Quæ preparavit DEUS, ut in illis ambulemus, prædestinatio est.* S. Prosper ad capitula Gallorum respons. 14. ait: *Fi-des autem, & charitatis opera, atque in eis usque in finem perseverantia, quia homini per DEI gratiam conferuntur, rectè & ista, & quæ eis retribuenda sunt, prædestinata dicuntur ex auctoritate Apostoli.* S. Fulgentius l. 1. ad Monimum longe ante medium: *Propterea sicut Salomon dicit: Quia preparatur voluntas à Domino: sic etiam bona opera nostra Paulus Ephes. 2. à Domino asserit preparata, hæc est, in prædestinatione disposita.* S. Thomas lect. 3. in cap. 2. epist. ad Ephes. ad verba superius citata, ait: *Nihil enim aliud est prædestinatio, quam preparatio beneficiorum DEI, inter quæ beneficia computantur & ipsa bona opera nostra: Dicitur autem DEUS nobis aliqua preparare, in quantum disposuit se nobis daturum.* consentiunt Theologi communissimè.

668. Neminem autem turbet, quod SS. PP. in citatis textibus non utantur voce *prædestinatio*, sed *prædestinatio*, aut *preparatio*; nam nondum tunc erat in usu hæc distinctio; sed in usu erat vocabulum latius patens: at modò per prædestinationem intelligitur decretum, decernens homini simul auxilia, merita, & gloriam: per prædefinitionem autem nunc intelligunt Theologi decretum, purè intentivum actus boni, quale dari etiam potest respectu hominis non prædestinati: qui, licet nunc bene agat, non tamen perseverabit.

ARTICULUS V.

Solvuntur Objectiones.

669. **O**B. 1. contra 1. concl. pro decreto condeterminante. DEUS potest velle decreto efficaci, & inimpedibili effectum, quem scit, sibi esse possibilem: sed scit, sibi esse possibilem conversionem Petri sub quovis auxilio sufficienti ergo potest eam ita velle. Confir. Implicatio terminis, quod DEUS volendo efficaciter, & inimpedibiliter, impediatur effectum, quem videt sibi possibilem: ergo. ant. licet per se clarum, tamen probatur. Implicat, ut potens donare reddat se impotentem ad donandum per efficacem voluntatem donandi: ergo à pari. Hoc argumentum æquè probaret decretum prædeterminativum, quod tamen Scotista negant, tanquam eversivum libertatis.

Resp. dist. maj. DEUS potest ita velle effectum sibi possibilem ex sola libera determinatio-